

Slutrapport Folkhälsoprojekt
Mening, sammanhang och hälsa
2016-2018

Helena Turovaara
Projektledare

Folkhälsoprojekt *Mening, sammanhang och hälsa 2016-2018*

Syfte

Syftet med projektet är att introducera ensamkommande ungdomar i Luleå gymnasieskola till en meningsfull och aktiv fritid som i ett större perspektiv syftar till att utjämna skillnader i hälsa. Projektet involverar även elever från våra nationella program och förväntas bidra till en ömsesidig förståelse för varandras kulturer och etniciteter.

De planerade aktiviteterna har två huvudinriktningar varav den ena är Idrott och samhälle, som innebär fysisk aktivitet under ledning av tränare och elever, samt samverkan med externa aktörer såsom föreningsliv.

Den andra inriktningen är Kultur och samhälle, som innebär utövande av olika estetiska uttrycksformer under ledning och stöd av personal med adekvat kompetens. Även inom denna inriktning kommer en samverkan med externa aktörer såsom professionella utövare och föreningsliv, att äga rum.

Utöver att ungdomarna själva får prova på aktiviteter inom idrotts- och kulturområdet så kommer projektet även att erbjuda möjlighet att bevista publika evenemang som konserter och matcher.

Metod och genomförande

Projektet har präglats av en tillströmning av individer med olika förutsättningar. Detta har ställt krav på flexibilitet. I starten kunde majoriteten av ungdomarna ej svenska språket. Vi jobbade med tolkar vid gemensamma informationer och inventeringar. Vi inventerade också ungdomarnas intressen via samtal som var gjorda av språkintröduktionens lärare. Utifrån detta startade vi olika aktiviteter. Vi upptäckte snart att de aktiviteter som ungdomarna deltog mest i var aktiviteter som de kände sig trygga i från sitt hemland. Allt var nytt för ungdomarna så det upplevdes skönt att landa i något de redan kände sig trygga i. Vi har tillvaratagit de erfarenheter vi fått och hela tiden utvecklat våra metoder. Vårt mål växte fram att bedriva aktiviteter som man

- är trygg med
- vill prova på
- deltar i för att nå godkända betyg
- deltar i för att bekanta sig med Luleå.

Målet var att genomföra olika aktiviteter - idrott, fysisk aktivitet och estetiska uttryckssätt 1 - 2 pass/vecka. Vi har erbjudit i snitt 7 aktiviteter/vecka. Utöver detta har vi erbjudit deltagande i evenemang inom idrotts- och kulturområdet. Vi har bjudit in aktörer från dessa områden, både utifrån föreningars intresse att samarbeta med oss, men också utifrån ungdomarnas önskemål att få prova på olika aktiviteter. För de ungdomar som önskat personlig vägledning till förening har vi erbjudit det.

Varje vecka har vi haft samordningsmöte för att utveckla vårt arbete. Utöver detta har vi haft olika samordningsgrupper av elever för att tillsammans erbjuda en verksamhet som ungdomarna önskar. Vi har kontinuerligt dokumenterat projektets olika processer, d.v.s. inventering, planering, genomförande och uppföljning. Statistik över deltagandet i samtliga aktiviteter har förts (se bilagor).

Två utvärderingar i mitten av vår projekttid utfördes av LTU - studenter. Vi har dock bara fått ta del av ett av resultaten. Den utvärdering som omfattade tjejjers deltagande i aktiviteter blev ej

färdigställd. Genom studentens intervjuer av oss i projektgruppen, fick vi i alla fall idéer hur vi kan utveckla vår tjejverksamhet.

Ytterligare två utvärderingar är gjorda. En med fokus på upplevelser av meningsfullhet (se bilaga) och en med fokus på metoder och pågående lärande i projektet (Har ej fått ta del av resultatet än, kompletterar när resultatet inkommer till oss).

Resultat

Kortsiktigt önskvärt resultat är att ungdomarna känner delaktighet och deltar i de anordnade aktiviteterna.

Vår erfarenhet av att arbeta med integration är att relationsskapande är otroligt viktigt för att lyckas. Att planera och bjuda in till olika aktiviteter är väldigt lätt, men att få ungdomarna att komma och delta är betydligt svårare. Under de första åren la vi ner ett gediget arbete för att skapa relation till ungdomarna som var vilsna, osäkra och inte mådde bra. Är man i ett sådant tillstånd är vi människor inte öppna och mottagliga till att påbörja hälsosamma aktiviteter, som dessutom kan vara främmande, vara på platser som är nya och tillsammans med ledare och nya kamrater som inte är bekanta. Vi jobbade för att informera och skapa relation till ungdomarnas lärare, boendepersonal och chefer samt godemän för att vi alla tillsammans skulle stötta och uppmuntra ungdomarna att delta i våra aktiviteter. Vi informerade också via sociala medier, skolans facebook, skolans lärplattform Edwise, skolans webbtv och via vårt eget Instagram. Mail skickades varje vecka ut till berörda lärargrupper, godemän och andra aktörer. Mest effektivt var att smsa ungdomarna som deltog med oss. Detta arbete gav resultat efter något år, fler började känna till vår verksamhet och vi var inte bara en plansch bland alla andra planscher av aktiviteter som erbjöds av olika föreningar och andra verksamheter. Vi kunde se att deltagarantalet ökade (se bilaga)

Majoriteten av ungdomarna som deltagit i våra aktiviteter är från gruppen nyanlända, men vi har sett att fler och fler från skolans nationella program börjat delta. Vi insåg att denna form av verksamhet är viktig för ALLA ungdomar som saknar meningsfull fritid och gemenskap. Efter första halvåret öppnade vi vår verksamhet för alla ungdomar i gymnasieskolan. Vid skolstart informerade vi alla åk 1 elever och övriga årskurser fick ta del av vår verksamhet via vår plattform Edwise, skolans facebookside och via sina mentorer.

De flesta ungdomar som är uppvuxna i Luleå och går på nationella program har vid denna ålder aktiviteter och det är inte meningsfullt för dem att påbörja nya. Däremot har ungdomar som ej bott i Luleå så länge och går på nationellt program, visat intresse att delta. Vissa ungdomar som har ett intresse att delta i integrationsarbete har deltagit och ibland varit ledare för olika aktiviteter. De gånger vi erbjudit aktiviteter som kostat pengar, t ex bowling på O'Learys, gå på teater, se hockey mm har fler ungdomar från nationella program deltagit. När vi arrangerat olika idrottsliga turneringar som volleyboll och fotboll har fler deltagit.

Vi har också haft samarbete med skolor i fyrkanten; Luleå, Älvsbyn, Piteå och Boden. Vid ett tillfälle besökte vi Strömbackaskolan med ca 50 elever, hälften från Barn- och Fritidsprogrammet och hälften nyanlända. Vi spelade fotboll och volleyboll tillsammans. Vid ett annat tillfälle bjöd vi in samtliga kommuner till "Lucivolleyboll för Gemenskap". I sådana sammanhang har klasser från nationella program deltagit, lärare har gjort vår aktivitet som en del av undervisningen. Vi kunde då se att en del av ungdomarna som deltog obligatoriskt kom frivilligt även vid andra tillfällen.

Majoriteten av alla som deltagit är killar. En orsak är att det är betydligt fler killar som är nyanlända i gymnasieskolan. En annan orsak är att tjejerna är utspridda i olika klasser och har därmed haft en mindre samhörighet med andra tjejer. Undersökningar visar att tjejer inte väljer aktivitet, de väljer relation. Därför startade vi tjejverksamhet för att få fler tjejer att delta. Inför starten av den verksamheten samlades de tjejer som ville delta för att planera

verksamheten. Målet har varit att öka tjejernas trygghet och att i större utsträckning få dem att delta i vår övriga verksamhet. Ett annat exempel för att få tjejer att delta är simningen. Endast killar deltog, men när vi öppnade upp för en ny tid där endast tjejer fick delta kom också tjejerna. Detta är en livsviktig kunskap i livet och dessutom en kunskap som är nödvändig för att ungdomarna ska nå ett godkänt betyg i idrott.

För att ungdomarna ska känna delaktighet i vår verksamhet har vi under åren haft samordningsgrupper med ungdomar. Ungdomarna har varit delaktiga i planeringsarbetet och vissa i att leda aktiviteter.

Vi startade en förening med en styrelse där ungdomarna har fått lära sig föreningsverksamhet, de har fått vara sekreterare, ordförande med stöd av oss. Genom styrelsen har ungdomarna fått delta i planering av aktiviteter och påverka innehållet.

Långsiktigt önskvärt resultat är att ungdomarna finner att de genom projektet har en meningsfull fritid, finner ett intresse i någon av de erbjudna aktiviteterna och att några av dem även tar steget in i föreningslivet.

De ungdomar som varit aktiva med oss finner en glädje i att delta i våra aktiviteter. Det ser vi på ungdomarna och många återkommer därmed varje vecka i de aktiviteter de är intresserade av. I olika tillfällen har vi själva samtalat och även intervjuat ungdomarna om deras upplevelser och då har de lyft fram just att man mår bättre, man blir glad att träffas, har lärt känna nya vänner och upptäckt nya intressen och platser att umgås på. Detta visar också utvärderingen (se bilaga). En del har visat mer intresse och därmed fått stöd av oss att bli medlem i en förening.

Elever som FHP slussat vidare till andra föreningar:

Kille till tennisklubben (ht-16)

Teaterintresserad kille till Hertsö Amatörteaterförening (ht-16)

Två elever som spelar fiol vid Kulturskolan (vt-17), har fortsatt denna termin

En grupp på ca 11 elever som spelar gitarr på Kulturskolan (vt-17)

Två musikintresserade elever får kontakt med BD-Pop för inspelning av sin musik (ht-17)

Två killar provspelat fotboll med LSK

En kille till Föreningservice för bokning av idh- lokal

Kille till Kulturskolan för att jobba med dator o musik

Killar till föreningen Luleå Volleyboll

...

Det är svårt att veta kvantiteten av ungdomar som vi slussat vidare till olika föreningar och andra aktiviteter. Vi har bla gjort enstaka aktiviteter med föreningar, i förhoppning om att ungdomarna vill fortsätta. Vi har exempelvis samarbetat med Jägarförbundet för att visa på glädjen i att vistas i våra fina skogar, lära sig allemansrätten och upptäcka våra fina naturstråk, som t ex Hertsöträsk.

Vi har samarbetat med Luleå pingisförening, åkt skridskor i Coop arena med en hockeyförening. Kanske någon fortsatt genom sina nya kontakter eller så kanske några fortsatt själva när de genom oss fått kännedom om dessa platser.

Våra samarbeten med föreningar i Luleå har ökat under det tredje projektåret. Föreningar har upptäckt att vi finns och velat samarbeta. Vi har också själva tagit kontakt med föreningar för att det funnits önskemål från ungdomarna att få prova på t ex padeltennis och parkour. Vår verksamhet började etableras i allt högre grad i kommunen som en samordnare. Vi nådde lätt ut till ungdomarna, kunde stötta och vägleda dem vidare. Detta är något vi önskade redan i starten men vår erfarenhet är att detta tar tid. Rätt information till rätt personer, relationsskapande och därefter kan ett gott samarbete påbörjas.

Ett önskvärt mer övergripande resultat är att ungdomarna känner sig som en värdefull del av Luleå gymnasieskola, där de genom samvaro med elever på nationella program på ett naturligt sätt får träna det svenska språket, och i föreläsningen integreras i den svenska föreningskulturen.

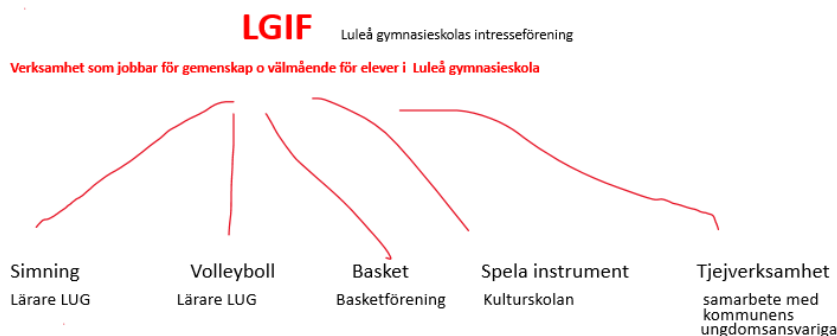
Ungdomarna som varit aktiva med oss känner sig delaktiga i olika sammanhang (se utvärderingar). Med oss har de kunnat integreras i Luleå och gymnasieskolan, både upptäcka och känna sig trygga att själva eller tillsammans med andra vara på olika arenor. Ungdomarna nyttjar den estetiska delen av skolan, lånar musikrum och instrument på egen hand, på sin fritid. Hälsans hus är välbekant för deltagarna. badhuset är en arena som är obekant för många. Det krävs mod för att våga sig dit, med alla dess regler och förväntningar på hur man ska bete sig. Tillsammans med en känd och trygg ledare har många ungdomar på ett tryggt sätt kunna bekanta sig med badhuset. Ett stort antal ungdomar har lärt sig att simma med oss. Vi har också lyckats få tjejer att nå det målet. Genom att ungdomarna deltagit med oss har idrottsliga arenorna som badhuset, Luleå Energi Arena samt Coop Arena blivit kända och trygga platser. Även kulturella platser som Norrbottensteatern, Kulturskolan och Kulturens hus. Genom att veta vad som förväntas av mig och hur jag beter mig på dessa arenor vågar vi som individer ta del av olika sammanhang och därmed vara en del av detta samhälle, eleverna blir på detta sätt delaktiga i den svenska kulturen.

Att mötas i aktiviteter med ungdomar från olika nationaliteter och därmed med olika modersmål är också integration. Under alla våra aktiviteter har vi ställt kravet att alla ska använda sig av det svenska språket. Detta för att möjliggöra allas delaktighet. Därmed har ungdomarna via oss fått möjlighet att öva språket. Detta intygas också i resultatet från utvärderingen (se bilaga).

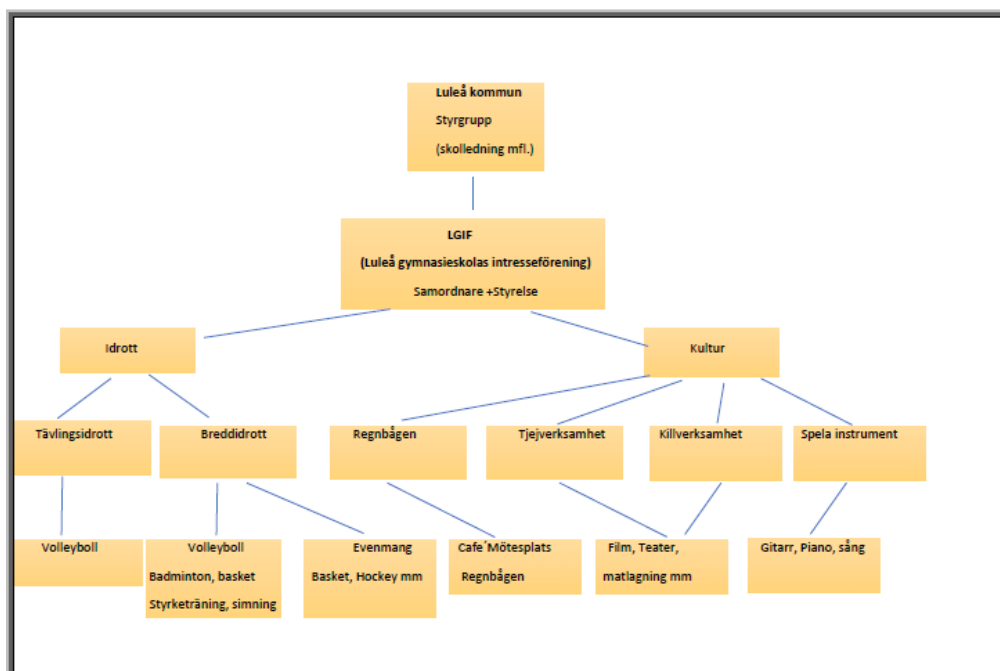
Vi ser att vår verksamhet hjälpt ungdomarna att känna sig delaktiga i sammanhang och att de har börjat skapa sig en meningsfull och aktiv fritid, vi har byggt broar till en sund och positiv gemenskap i olika sammanhang. Vi upplever att vår verksamhet är viktig för ungdomarna. Därför har vi utarbetat en möjlighet att fortsätta bedriva meningsfulla aktiviteter i gymnasieskolan. Vi har startat en förening, LGIF, Luleå gymnasieskolas intresseförening. Via den kan vi fortsätta med de aktiviteter som är meningsfulla för ungdomarna. Det kommer också finnas möjlighet att starta nya aktiviteter som ungdomar efterfrågar i gymnasieskolan.

Från Mening, sammanhang och hälsa till Luleå gymnasieskolas intresseförening.

Fhp – Mening, sammanhang och hälsa

Föreningens uppbyggnad och möjliga utveckling.

Vi upplever att vi under denna projekttid erhållit en gedigen kunskap om hur man på ett effektivt sätt kan jobba med ungdomar och integration. Vi har genomgående under hela projektet haft ett medvetet metodval för att systematisera iakttagelser. Vi vill gärna dela med oss av vår erfarenhet av att organisera, genomföra integrationsarbete med ungdomar och hoppas därför att våra erfarenheter kan komma andra verksamheter till del i Luleå kommun, men också andra kommuner.

Helena Turovaara
Projektledare
Folkhälsoprojekt
Mening, sammanhang och hälsa